

RMKT.
254

Teljes.

OSZK

Országos Széchényi Könyvtár

OSZK

Országos Széchényi Könyvtár

OSZK

Országos Széchényi Könyvtár

IELES SZEP HISTO-
RIA.

Két Görög Hertzeg=

RÓL, ERŐS AIAXRÓL, ES BÓLCZ
Vlíssefről: Miképpen vetődtec, és perlettec az Tá-
borban, Agamemnon Czáfár, és mind az több
Görög Királyoc elöt, az erős vitéz
Achilles fegyvere, és hadi
ferfama felet.

HELTAI GÁSPÁR MŰHELLYÉ-
ben, Christus Wrunknac fületése vtán,
az 1592. Es-
tendőben.

Red K 7.
254
W. nagle 273/1935

INCLYTO ET GENEROSO DO-
mino Benedicto Mindszenti, Capitaneo Arcis
Vduarhely, ac Arendatori Decimarum Regni
Transsylvaniæ, nec non Præfecto Camerae Siculi-
calis &c. Domino suo dedicabat.

CVI Ducum Achivorum Causantia bella dicabo ?
Nominis auspicio, vir Generose, tui.
Nam bene qui nomen Virtutum dotibus augens,
Totum, Magnanima Dexteritate, geris.
Eloquium pollens, Pietas, Prudentia Recti,
Talia, te talem nempe decere, docent.
Æra quidem absumit tempus. sed tempore nulla,
Virtutis veræ laus celebrata cadit.
Semper honos Virtutis erit, laudesq; manebunt,
Donec erunt homines, Sacula donec erunt.

Matthias Czákthor-
neus.

Gen sokan irték vesélsét Trojánac,
Vgy mint fő helynec egész Ásiánac,
Es kihőz hasonlót nem találhattanac,
Kíne c mását soha nem is hallottanac,

Neue hire nagyob mind ez Világon is,
Minden népec között nincz egy Várolnak is,
Hire migh ten állot nagy volt magában is,
De vesédelméuel hirelseb sokkal is.

Czalárd meg vételét én most nem éneklek,
Mert arról bűfeggel énekelte c hűsem,
Vesélse hallásánac keűs hasnát vélem,
Hasnósab dologra annál igyekezem.

Lehet hogy annak is ő vesédelméről,
Soc példát ióhetne c mind az réfegségről,
Mind parázna sígnac meg büntetéséről,
Az Feyedelmekne c ő vilélsékről.

leles példa mint kel ellenfégnec hinni,
Mint kellyen őnéki ayándékát venni,
Akar mi Pribékne c hogy kel hitelt adni,
Bathor sígnac menthen mint kel boczítkozní.

Telne c de közelb is mind ezek előttűnc,
De bódogoc léfűncha más son tanó lunc,
Mert senkine c ninczen oly pokol oráya,
Ki más nac ne légyen meg hasnálattyára.

Olly bódog oráya sem esic senkine c,
Fogyarkozásúra hogy nincz valakine c,
Tőb hasna sem esic ferenczétlenségne c;
Hanem hogy Tűkőre lehet egyebekne c.

Ez Eneket azért két Göreg Hertze gről,
Az erős Ajaxról Telamon fiáról,

Az

Es ékesen

Es ékefen szólo eses Vliseseről,
Es azoknac irom vetelkedésekről.

Troiat mert hogy czalac tiz Eftendő vtán,
Es kedudket toltéc az nagy vér ontásban,
Két felől tizen öt száz ezeren haluán,
Es az felet hatuan hét ezeren haluán.

Görög két fő Hertzeg Ajax és Vliszes,
Kínece mind az kettő igen böczületes,
Mindenic fő vitéz, de az Ajax erősb,
Az Vliszes okosb, bölcz, és mértékletesb.

Egyik is kéuánnya Achilles fegyuerét,
Málsik is alittya ahoz méltób közt,
Kit kéuánni nem mért, még egyic Czáfár is,
Sem az soc Kírályoc közzül csak egyik is.

Nem általlya kérni Ajax és Vliszes,
Málsiknac sem hadgya egyik is olly kedues,
Azért Agamemnon törüent támaszt köztöc,
Egyiknec sem vétne iö Czáfár közzüldc.

Ez Eneket azért három réfre osztom,
Elsőben az Ajax feleletit irom,
Málsikban Vliszes ok adását mondom,
Harmadikban Ajax halalát mutatom.

Rólla példa lehet vakmerő erkölcsről,
Ajaxnac hertelen fúryac haragyáról,
Az Vliszes mértékletes elméyeről,
Okos bölcz szólásnac ő köüetéseéről.

Argumentum primæ partis.

VT cedit armipotens Troia vastator Achilles,
Ipsaq; capta ruit duo post quinquennia, Troia,
Non alij Danaum, neutriq; incesit Atrida
Orba suo Domino, Pelida posciet arma,
Nempe sed Aiaci soli Telamone creato,
Laerteq;, venit tanta fiducia laudis,
Discutiunt Proceres medijs arbitria castris
Ac prior impatiens ira, sic incipit Ajax.

OT le űluén rendel az fű fű Hadnagyoc,
Az kőz rend fen áluán, mint vala Bokásoc,
Ajax nagy haraggal állà elű ottan,
Nagy hét Bika bűrrel borítot Paisban.
Sygæum Tengeri hegynec oldalára,
A mely alat vala Gallyáknac állásza,
Kiket csak az elűt ő meg tartot vala,
Semét kezét hánuán, így lűn kezdű flaua.
O látod hísem est luppiter mint vagon,
Ajaxal vetűdic Vlises nagy bátron,
It holot nem régen Hector hartza ellen,
Pillantani sem mért sebestűze ellen.
De en hiba nélkűl mentem velle sembe,
Gallyákat gyutástól meg őttam ellene,

A,

Nagy

Nagy dolog ha még is engem Vlisseffel,
Ecsue vetnec egy fős és gyarlo Emberral.

Olly könnyeb vgyan is az főual hayt vinni,
A mely nehéz kézzel az hartzon czapkodni,
En főual nem tudom, Vliszes fegyuerrel,
Mennyit en Fegyuerrel, sannyit ér Nyeluel.

Mi fűkűg peniglen Vitézec főmlálnom,
Emberkedésemet előtökbe hánnom,
Magatoc láttatoc, vattoc bizonygom,
De Vliszes hogy ha mit próbált, főmlállyon.

Inkáb de kiczoda mellette is fogna,
Sórét Erzakánál kit egyéb sem tudna,
Vallom hogy Achilles vitézlő férfáma,
Erdemem nec vólna nem keűes iutalma.

Nem is már csak azzal gondolnéc annyéra,
Mint hogy Ajax ellen az Vlysses fogha,
Kíneć csak főinte azis leű elég iutalma,
Hogy Ajaxal vagyon ez dologból Sorfa.

Ottan ha vitezűg nem erdemleneis,
Vitéztől maradot vitézlő fegyuertis,
Kit vér ferént illet annac adalséc is,
Vgyis engem illet, engem illeszenis.

Bűcz álleresb vagyoc Kírályi nemuelis,
Vnokaia vagyoc mert Iupiternekis,
Telamon az attyám, ki az Herculeűűel,
Troiat meg vűtte vűlt nem oly nagy erőuel.

Es ki az lasonnac Colchis Sigeribe,
Az arany Gyapyuért volt minden őgyekbe,
Attyámnac peniglen Aeacus vűlt Attya,
Ki az Pokolbanis lelkek nec bíraia.

Nékie peniglen Iupiter az Attya,
Igy Eofsűm azértan Iuppiter ez őghban,

Deűűe

De ò se haſt nályon bítor ez dologban,
Hanem Achilleſis nékem attyámfia.

Egy vólt az attyámmal Achilleſnec attya,
Es az Peleuſnakis Aeacus volt attya,
Attyamfiét kerem vérnec iuſſa ſerént,
Ki engemet illet igaz tőrüén ſerént.

De vallyon mi közöd neked inkább ebbe,
Holot te vagy amaz Sifyphus nemzete,
Ki Attiád ellen vólt Anyádnac közöſſe,
ſ kít toluaiſágíért Theſeus meg ölette.

Illendő iutalma Pokolbanis néki,
Ki hogy köueckel vólt Meſter toluailani,
Outis egy oktalán iſonyá Köſfiklát,
Egy nagy magashegynec teteyére forgat.

Czak ſínte mikoron az tetőhöz iúthat,
Alá ránttyác iſmet kezéből az Síklát,
Nagy ſörnyen magútis vtánna taſſittyác,
Abba megyen dolga öröcké vgy tarttyác.

Teis ladd à maſſen miképpen ragadoſ,
Bíttym Achilleſnec iauain mint kapdoſ,
Nem hogy embereknél lenne ayándékod,
De még Pokolbanis hallád mi iutalmod.

Oly igen okoſnac azért véliteké,
Ki hogy hiuattatnéc az Hadba közzinkbe,
Bolondà tőnt, míglen ki vőtte belőlle,
Iámbor Palamedes, kít érthe el veſtre.

Mert mikor ſocféle Vadath fognà őſue,
Vadakon ſántánà, Sántásba Sót vetne,
Palamedes téue Fiát eleibe,
Kisded Telemachuſt, ſ meg foghnéc az Eke.

Iámbor Palamedes ottan meg iſmere,
Kíre mind addéglan boſſonkodéc érte,

Mígh

Mig hamis levelet Priamus neuére,
El arúltratásból ártatlanhoz költe.

Nagy summa Aranyat néki Sátorában,
Vgyan folgaiual titkon el átsatá,
Ki Palamedesnek híréuel sem vólna,
Aual ada íelt hogy ő árúlo volna.

De thi álnoklágát ennec nem híuétec,
Hanem Palamedest érte meg őlétec,
Olyan nagy fő Embert így veszté el tőlűnc,
Kinec molt halálán minnyáyan síánkodunc.

Segény Philoctetes miatta mint iára,
Kinec velűnc létét mikor igen bänná,
Miért hogy nállánál bõczületesb vólna,
Mint a kinél vólna az Hercules Nyila.

Es hogy folgálnának csak néki az Nyilac,
Kic Hydra mérgéuel meg kenue valának,
Kiket az Hercules ő nékie hagyot,
Testamentumban mint Társának ayánlot.

Nagy eskűvés alat nékie vgy hatta,
Temetése helyét senkinec ne mongya,
Kire az Vliszes mind addig fértatta,
Míuel hogy nekűnc vgy iduendölue vala.

Troiát mind addéglan hogy meg nem vehetnõc,
Hercules Nyilait mígh mellénc nem vennénc,
Philoctetest azért síáklég vólt meg tudnunc,
Herculesnek Társát meg kellett keresnűnc.

Hazuágssággal addig czelezapot kórútle,
Eot valamiképpen csak hogy el vesztése,
Ki vótte belõlle hól légyen fekuésse,
Hogy hitit ne seghye, csak lábáual inthette.

lelenté mi hellyen melly lábbal fekuésset,
Míngyárt az lábára a Nyilban egy ecéc,

Gyogyúl.

Gyógyíthatatlanúl lába mérgehedée,
Nagy bűdösség miat vtban el hagyatée,
Czalárdíga miat kénlódie fertelen,
Azultátúl fogua mondhatatlan képpen,
Kietlen Bírásban mind ehen mind fomyan,
Hogy még Kőfikla is indulna saygúsn.

Azért kűsebbítet Görögök ecképpen,
Mind emberfegtekbe és mind erőtőkbe,
Kit meg öletteuén kit fánkiuettetuén,
Néktec iob Hadnagyoc azoknál nem léuén.

Predíligy Vűsűs, ez ő vitézűge,
Kőstűnc vű, mi vagyunc néki Ellensűge,
Műr hogy kedue ellen kételen iőt ide,
Kic iobbac vóltanac azokat vűstette.

Illetthű ekűs bátyűm ez Fegyűer,
A ki aűt tetteuén hogy ő bolond Ember,
Sűntűsba Sőt vetet, eke kel ő néki,
Fegyűertől írtozot, mi fegyűer kel néki?

Tőlem hanem azért ha megtartanátoc,
Attyűmű marhayűt tőllem el fognátoc,
Hogy nűllűnűl elűb és iű keduel iűttem,
Minden vűgyetekben hiuen emberkettem.

Az Nestort is hogy ha fűual meghaladnű,
Soha nem hűhetnűm hogy fűgyen nem vólna,
Hogy ő az vűn Nestort vűzűben el hatta,
Meg czapkodot louűn el vűfűni nem fűánra.

Ninczen kétűlűg ebbe, vagy penűg ha vólna,
Ihűl bűzonűgom Diomedes rűlla,
Ki sokűor eűt néki vette ortzayűra,
Hogy olly fűlűnc vólna pűrongatta rűlla.

Embernec ő dolgűr la mint nűzik Menyűbűl,
űtis meg iűtűlec hűasonlo fűűkűlűgbűl,

Eo is hamar azon vesfélyen meg esék,
 Kitől mást nem bán vólt, maga feyén telék.
 Ot mikoron társaságot vóultene,
 En érem, mikor hólt eleuen reſketne,
 Az en Paifommal be fedém fektében,
 Vgy tartám meg en ez vesfettet az tőrben.
 Az ha nehéz, s velem ha kedued vetődni,
 Ier mennyinc à helyre Ellenſég ki hinni,
 Ot Paifom alatt à mint valál reſkes,
 Perlódgyél ot velem, mint vitéz érdemes.
 Rest nem vala fútni, hogy fel ſabadítám,
 De rest fel kelnies, migh oda nem iúttam,
 Ki már sebec miat csak fel ſem álhatot,
 En áluín érette, sebesen fúthator.
 Czintalan az Hector gyakorta ki vtni,
 Az Isteneket is az Hartzra ki hozni,
 Valahoua térül igen rettenetes,
 Vgyan Embernek is, nem csak mint Vlyſſes.
 Igen ki mikoron magát kezén hinne,
 Io táuul le vthém egy köuel az földre,
 Hogy egyedől ualó Bayt kért is tölletec,
 En vittam meg velle, engem rendeltétec.
 Siettetec akkor engemet küzdeni,
 Siefsetec mostan az Fegyuert isadni,
 Meg nem győzettem, Meg ſem győzettem,
 Mikor ismet kellec, ha leſ illy Fegyuerem.
 Vlyſſes mit haſnált akkor ſős nyeluével,
 Mikor Troiáiac mind Vaſſal mind Tűzzel,
 Gállyákra iőttenec s mind luppitereckel,
 Meg ſem ſelent akkor vitézlő nyeluével.
 De en mit haſnáltam láſítoc bizonnyal,
 Ott forgóttam akkor ezer Gállyátoknál,

En em:

En emberféggemmel tartottám meg náktee,
Kiknekül haza is el nem mehetnéte.

Válczátoe meg azon annyi Hoyótokat,
Mert ha szabad légyen vallanom igazat,
Nem En est az Fegyvert, de ő kéuán engem,
Bőczületi nagyob neuekedic velem.

Adgya Vlysses is dolgít előtökbe,
Rhesus meg őlélsét vesse ezzel őfue,
A kit meg őlt vesteg fekűő helyébe,
Még pedig Etzakà tirkon à főtébe.

Rendből ki ne hadgya az Dolon Kémet is,
Kit mint olyan Kémet meg őlt nehezen is,
Es hogy ki lophatta Priamus Gyermekeit,
Helenust, és Pallas Istent affony képét.

Hasonlicza börtor ő viselt dolgait,
De mit főloc, néki miczoda dolgait,
Nyiluan és luomást ki nem viselt semmit,
Sohult el sem hatta Diomedes kezét.

Ez hituan érdemért ha néki adnátoc,
Az Diomedes nec iob réffel tartótioc,
Mettzene Sisyphus faizattya illyennel,
Ki tirkon és lopua vj az Ellenféggel,

Lenne à belőlle ha neki adatnéc,
Sép tünde klésétől el arúlatneyéc,
Tirkos lappang isban mert ám meg láttzanéc,
Ez vastag Sifaktól nyaka meg rokanna.

Az merő Peliás kopyánac neheze,
Erőtlen kezeit le czűggesztetnéye,
Az Pais sem illic illy gyarlo emberre,
Lopásra főletet néked Ball kezedre.

Czaluán egyebeket, maid magad meg czalod,
Hogy è Sterfámalat vesféllyed kéuánod,

B.

Kiben

Kiben az Görögök ha kedved töltene,
Czak ragadom nyúl ellenségnec esnec.

Am lisd, magad adnál tofcsódra okot,
Czak reád esnéne lútuán az Szerbámot,
Es futamod ísod kiuel vagy czak ellő,
Illy nehéz Szerbámba lenne igen késő.

Rosffas im láttátoc ez az en Paísom,
Igen el czapkottác lyiggattác immíron,
Semmi nincz ép benne, más fűklég helybe,
De az ő Paísa wy és ép mindenbe.

En nem tudom, főual mi fűklég vetődnűne,
Ier vitézféginckel ebben meg láttalsunc,
Ellenség közibe küldeséc è Fegyuer,
A mellyűnc meg hozza, illelse à Fegyuer.

Argumentum secundæ partis.

PARS. Laertiadæ reddit responsa. Secundæ.
Dux ubi Dulichius parui natalia pendit,
Et vix nostra vocat, quæ non fecerimus ipsi,
Inuenit AEaciden, muliebri veste negatum,
Impetrat, in Sortes Agamemnone nata, litetur.
Legatur Priamo, Graios remoratur iuros.
Cum Pæantiadæ Thyrintia tela requirit.
Pergamon explorat, iugulat Rhesium Comitesq;
Dardanum Vatem capit, obuia fata recludit.
Palladium capit ade sua, fatale notamen.
Et quis posse capi faciendo Pergama cepit
Palma datur, fortisq; Viri capit arma disertum.

NAGY

NA G Y haraggal Ajax sauit hogy végeze,
Az egész Sokaig melléye zendüle,
Miglen az Vliſſes álla eleikbe,
Sép czendeſt ortzúal nem háboru ſinbe,
De ſemét az földre keueſség függéſtuen,
Es az Ség vlökre kegyeſen emeluen,
Hogy vgyan függénec ſáyától halgatua,
Aitatos képpen így kezdé ſólnia.

Ah bölcz és hatalmas Görög Feyedelmec,
Ha az mint kéuántam eggyüt ti ueletec,
Vgy engettéc volna az kegyes Iſtenec,
Az erős Achilles moſt is élne néktec.
Tudom ſép Fegyuer ſelet ſemperlednénc,
Hanem ő nékünk ſmi néki öruendenénc,
Az kit hogy immáron halál el meritet,
Könyuező ſemeit meg törlé è közőt.

Oh inkább múltabbn è fegyuer kit nézhet,
Mint arra ki által è Hadba érközet,
En attam éltébe az Fegyuer kezébe,
Halála vtán hit meg várom érette.

Rendel azért ſólun minden cikelyire,
Hogy ékes ſólom gyalazza elöbe,
Melly ſolgált tinéktec minden ügyetekbe,
Kérlec, Wának is ne árczon moſt ebbe,
Illendö peniglen, hogy az ő ſaua is,
Kiuel moſtan ügyet őtalmazà őis,
Czak annyiba legyen mint ő böczál ráta,
Stoláſnac ereyét mert lám kárhoſtattya,

Diczi reſtesb iaua ninczen az Ember nec,
Mint maga érdeme, kit ſerez neuénec,
Eleinc érdemét ne véllyinc mienk nec,
Kérkedni ſem illik è ſeuel őſsünk nec.

B,

Effé.

Efféléuel azért hogy Ajax kérkedie,
Nem ő érdemíne tulaidonítaric,
Serencze ídészlla afféle Martalec,
Még méltatlanoknak fidalmaára esic.
Czak miuel hogy Ajax diczekedie azzal,
Hogy aual nagyobnac tétesséc nálamnál,
Noha tekintetét nem kereséc azzal,
De magafalhatnám enis magam azzal.

Iupiter nekemis finte vgy nemzetem,
Azon harmad ágon nekemis vgy Eolsóm,
Azért Attyám Laertes Arcesius fia,
Arcesius penig Iupiter nec fia.

Mag penig közzúlóc egy sem fánkiuetet,
Attyafi gyilkosla eggyic sem leledzet,
Anyámis peniglen isteni fő nemzet,
Az Mercuriúnac vnokáya érczed.

Am afe hátra hagyom, nem méltó ok ehez,
Vérről az itilet ne íarullyon ehez,
Sem én sem az Ajax ne bízzunc Nemünkben,
Erdeműnc mi vóltát hasonlitzuc ehez.

Rendit ha peniglen nézétéc csak vérnec,
Vagyon vitéz fia Pyrrhus Achille nec,
Ha az nem vólna is él az Attya Peleus,
Ezekről az Ajax nem tudom mi közdös.

Vagyon az Teuceris olyan Attyafia,
Ki egy az Ajaxal, de az nem kéuánnya,
Mert abból iól érti nincz közzi hozzáya,
De ki többet folgált köszönféges ióra.

Mint hogy azért sem az Nemesség it nem fogh,
Sem Nemességbeli rokonság it nem fogh,
Hanem folgállatnac vagyon csak bécznye,
Melly noha ennékem nem túit mind esembe.

Rendit

Rendít mind az által az mint követhetem;
Es először vgyan Achillestől kezdem,
Tudgyátoc az Annya Thetys mint féltette,
Iőuendő mondásból vesfélsét értette.

Eoltóztette őtet Aëthionynép ruhába,
Küldötte az erős Sigeetbe Scyrusba,
Lycomedes Király leányházába,
Meg nem esmerhette Ajax is az Konttyba.
Gyakorta érette hogy sápolodnátoc,
Hól volna Achilles meg nem tudhatnátoc,
En hozzá saídituán leléc okofságot,
Scyrusban vők titkon, drága foc lép árút.

Nem nyúla Achilles Aëthionynép árúhoz,
Mint a több Aëthionyc, és a szép Leányoc,
De csak Fegyvernéműt kezdé fogdosnia,
Arra figyelmezní kezdé minden kedue.

Ielét vām csak arról hogy nem Aëthionyn volna,
Mert természet vālik első indulatba,
Azért megbolitám: ő Thetysnec fia,
Miczoda indítot téged ez dologra.

Tartod mit eképpen vité zifeyedet,
Mit kimilled tōll ínc te híres erōdet?
Kiuelez Világon elteryed iő neued,
Meg retten az erős Troia te ellened.

Raitad ál meg hidgyed annac diadalma,
Iereltahát és ne kételkedgyél abba,
Es így fel geryeftuén inditóm az Hadba,
Igy en dologom azért néki minden dolga.

Az erős Telephust Mysia Királyát,
Kopya fán meggyőzém, öklelém oldalát,
De meg kegyelmezéc könyörgő fauára,
Miattam romla meg az Thebe Váralsa.

Nagy

Nagy sœc Troia körül valo tartományoc,
Altalam holdlânac sœc erôs Várasœc,
Tenedus Szigete, Lesbus tartománya,
Apollotól fundált erôs Cylla Vára.

Sirufnac Vároſſa ſép alkotmányiual,
Es Chryſe Vároſſa nagy kazdagſágúal,
Lyne Vároſſais hogy földre tœretœc,
En vezér léſſemmel lœttenec mind ezek.

Sœt hogy mind a többit elœ ſe ſámlállyam,
Kegyetlen Hectoris veſet én általam,
Noha az Achilles lœtte meg az nyilal,
Achilles iœt ide en okoſſágommal.

lœt idœ kœzzinkbe en gerietéſemre,
Fegyuert vœt kezébe az en intœlœmre,
Tœllem inditot az czelekedetre,
Hœt czelekedete vtân néz fegyuere.

Leg elœbe mikor œſue gyœltunc vala,
Az ezer œs két ſáz Gályáúal Aulisba,
Es az indulatra tenger nem ſolgálna,
Nagy sœc ideiglen veſœdnœnc heába.

Váraslo meg monda Diana haragyát,
Hogy el nem mehetnœnc kedue ellen onnat.
Aldozni keűnnya ſép Iphigeniát,
Agamemnon Czáfár ſép œdes leanyát.

Agamemnon mellyen mikoron buſſulna,
Es Attyai kedue ſertelenœl ſayna,
En addig enyhitém œ fellœgét arra,
Hogy aſt meg engede kœzœnſœges ionkra.

Noha magátólis erre talâm hailot,
Kit mind kœzœnſœges ſœtkœg râ inditot,
Mind penig Czáfári Paſtorſœg tanitot,
Es Eocœhez valo buzgoſſag mozdítot.

Ielen ő felfége, bizonygom maga,
Nem elég az Attyát csak bírhatnom arra,
De az Annyához is engemet küldétec,
Czuda okossággal el hozám tinéktec.

Aíax néktec ebbe mi hasznót tót vólna,
Iphigeniáért hogy ha ő ment vólna,
Nem erővel kellett foghni, hanem effel,
Mostis ot vesződnének Aíax ereivel.

Ez vtán Troiába engem válastátoc,
Helena és az kéncz kérni boczatátoc,
Mikor éppen állot még Troia Vduara,
Vádoltam az Paríft mint vétke mutatta.

Nagy sokkor meg hailot az Priámus ráta,
Antenorral egyyút megadni iaualta,
De Paris ellenem fogát czikorgatta,
Alig tartozot meg az ő társasága.

Ezeket the magad láttad Menelae,
Velem egyyút vóltál mint magad vgyébe,
Mi viadalunknac ot vólt el kezdése,
Az első vtközet, nékem vólt rendelve.

Czelekedetemnec foc vólna beféde,
Mennyit en fogláltam tíz Eftendő közbé,
Elmémmel kezemmel minden vgyetekbe,
Háladatlanígot nem itilnec érte.

Nem vólt deréc hartzunc első Ostrom vtán,
Mind tíz eftendeig sem vittunc valóban,
Troiaból sem ióttéc derecképpen vgyan,
Tized eftendőben vittunc mindis iobban.

Ollyankor mi dolgod Aíax vólt tenéked?
Mint hogy erődnél nincz egyéb mesterléged,
Mibe mult mind tized eftendeig erőd?
Mert ha ennékem is mi hasznom vólt kérded.

C

Nagy

Nagy forgalmatoson vigyáztam mindenre,
Ztrafic állásúra alkolmaros helbe,
Gúlyic bomlásinac meg építésére,
Tábornac árkockal meg kerítésére.

Penig minnyáiunkat biztattam lép főval,
Ne vnnóc magunkat ennyi mulatással,
Semmit se gondolnánk nehéz fíratással,
Az követségeken írtam ió valással.

Rea gondoltam hogy meg ne fogyatkoznánk,
Ehfgtől valamint hogy meg ne bánodnánk,
Sakmínt foglaltattam az egész Tábornac,
Végéről elmelkettem el kezdet dolognac.

Almába lupiter az Agamemnonnac,
Nagy fényiec alatt ielenéc Czásárnac,
Hadgya el az Troiát, álllya el alá,
Eshaza későllő hogy hirdettet vala.

Ebben Agamemnont en nem vadolhatom,
Mert ő lupiterrel athatt okorlítom,
De hogy előferis Ajax későllő bánom,
Elmenéssen Hadnagy, volt azt bosonkodom.

Fel ébreduén akkor az én intéllémre,
Megtartosttatítoe az el későllésbe,
Félig meg vót Troyát nem hagyátoc félbe,
Vgy nem merüléiec főrnyni külsébségbe.

Eofue gyótuén ismet Agamemnon bennűne,
Ajax fégyenében csak néműlt közödtűne,
Az en tanáczyból lőn egyenlő kedűne,
Troiát el ne hadnóc miglen fen álfeyűne.

Czak nékem köszönnye Ajax rahát dolgát,
Ha mit czelekedet vólna is ez alatt,
En rántottam vissza futtából a lábát,
Kiűel minnyáiunknac óttam gyalázattyát.

Touib-

Touábbá, Mivel hogy afe veti szemébe,
Hogy Diomedes vólt pay tártom mindenbe,
Kiuel egy Serenczét kőuettem égyembe,
Aual inkább diczir ha venné cskébe.

Okot társaságra ómaga indítot,
Ennyi ezer kőzzül csak en mellém fogot,
Hozzám figyelmezet, és hozzám halgator,
Mert kiki dolgában aytoz hasonlót.

Czak egy is kőstetec de őt nem kőuette,
Tanaczt értelmét senki nem keduelte,
Az mi barátiságuñ néki mi ellene,
Vlysses ha tartot s Diomedes ósue.

Az Ellenfég kőzöt ő velle kémlettem,
Sőtét északakon Troiába férkeftem,
Az Troiai kémet az Dolont meg fogtam,
Mind titkockal ósue lelkét ki boczáttam.

Mindent meg szemleluén, s ki téruén azomba,
Rhesus Sátorába ballagéc azomba,
Troia óralmára ki akkor időt vala,
De kétsén érkezuén kin rekedet vala.

Eonnen Sátorában néki feyét véuém,
Es fő fő emberit féllal meg öldöklém,
Melly győzedelemnec illy diczős géuel,
Sékérbe óluén, meg iduéc órdómmel.

Rhesusnac louait Dolon kéni mérte,
Vgyan északai kémlésnec tífüre,
Ez fegyuert ennékem nem adnátoc érte,
En fogallatomnál Ajax keduesb lenne.

Azért hogy ezekből afe ne vélhesétec,
Hogy csak titkon írtam volna ne hidgyétec,
Sarpedon hadíual tudgyátoc meg vittam,
Soc Lyciai vért kőzötóc ontottam.

Ca

En én

En én kezem miat esék el Hadnagya,
Az vitéz Cæraunus az en kezem mia,
Alastor, Chromius, Alcander à mia,
Halius, Noemon, è miat meg hala.

Serénb mindeneknél Pheridas vala,
Es erős Prytanis, és Thoon meg hala,
Charops, és Eunomus, és soc iámbor fia,
Kiknec nevezetit csak Isten mondhattya,

Im ennec ielét is látsátoc meg raitam,
Es csak vgyan főmnac ne hidgyetec ottan,
Mutatà sebeit mind kezén mind vállán,
Eft, vgy mond találtam ti néktec szolgálván.

Czak egy kék sincz pedig Ajaxon mind eddig,
Vérét nem hulatta ennyi eftendeig,
Vgy vagyon Gallyákért egy fter tusakodéc,
Mert senki érdemít aláznom nem illic.

Vally . . . aft hogy ő is forgódot ackoron,
De soc ió vitézec vóltac ot az hartzon,
Azért köszönlégest magára ne vonnyon,
De másnak is abban réft tulajdoniczon.

Lám ot vólt Patroclus, kitől többet féltec,
Achilles neuével kitől el iyettec,
Eo fter fíama raita azért el rémültec,
Achilles neuére vißsa terültenec.

Illyen kérkedésed, à holot forगतod,
Hogy te az Hectorral bayt vittál aft mondog,
It az Agamemnont vallyon houa hagyod é
Menelaus, enis kéfec vóltunc, tudod.

Czudálom hogy aft is csak magadra hozod,
Mert ahoz kilentzen kéfec valánc tudod,
Ha Sors néked hosta, az te méltóságod,
De meg sem sérthetted, belőlle mi hasznod é

Ah

Ah melly nagy bánattal most kényszerítetem,
 Achilles veszését it meg emlitenem,
 Ki mikor fekünnéc az Homoruföldön,
 Késerves holt testét vállamra emelém,

Láttátoc hogy hozám vállaimon ide,
 Ezen szerbámiba léuén felöltözue,
 Vagyon hát testem nec még annyi ereye,
 Hogy csak az szerbámat bírhasam viselue.

Ielen az ereye, ielen az elmeye,
 Ki est meg halálni meg tudgya éltébe,
 E szerbám mi vóltát ki meg bóczúlhesse,
 Annac alkotását az ki meg érthesse,

Sinte azért bátor féltette az Annya,
 Es vgyan is azért reitue apolgatta,
 Hogy csak preda lenne ő fia szerbáma,
 Követköznéc akar melly méltatlan Wra.

De hogy képes vólna az inkább Görögec,
 Hogy illy drágalatos czuda ékességet,
 Paraszt tudatlannac ti engedhesétec,
 Ki még aszt sem tudgya Címere mi festéc.

Okos tudós Embert illet ez a fegyuer,
 Kin az Egh forgásza az eloflot Tenger,
 Földnec fegeleti s abban valofő hely,
 Ki ékessitteret czuda mesterfeggel.

Mikor aual vádolst, rauaszkodtam vólna,
 E hadba időtemért táuaszkodtam vólna,
 Es ez alat kélsén hogy érkeftrem vólna,
 Az Achillest vádlod inkább mind azokba.

Illy táuoztatásom ha bánós elötte,
 Hát mehebb reytezuén, Achilles bánósseb,
 Késébszeri időés, ha bánós elötte,
 Nállamnál vtólb időt Achilles bánósseb.

Frederik László
 1877. Júl. 10. 11/12

Nagy bűn az hóltakat csak kárhoztatni,
Nem hogy még kéüanni érte iutalmotis,
Kárhoztatod pedig fegény Achillestis,
Hasonlo dolgokkal, és nagyobackalis.

Othon tartoztatod Házafig sengeye,
Achillest Anyai buzgoságnac kedue,
Azoknac volt fűkféig kedueznűnc előbe,
Idő nagyob réfét, lám ide töltöttűc

Sőt ha fűnte vetéc, sem vétéc annyira,
Hogy köz illyen nagy fő Emberrel mi vólta,
De mégis Achillest az Vlysses hosta,
Az Vlysslest pedig nem az Aíax hosta.

Vádol és fűdalmaz Palamedesselis,
Vádol és fűdalmaz abból titeketis,
Rút dologé ha én be attam hamissan,
Rútyab, ha ti meg itiltetec hamissan.

Oly ártatlan ha vólta Palamedes abba n,
Tűtöttetec törűnyt bizonyígból abban,
Bűntetésben törűny de nincz az vádlásban,
Es kárhoztatásban több bűn, mint vádlásban.

Mind pedig hogy vádol az Philoethetessel,
Azis en neuemről első közönséggel,
Lemnusban hagyatéc mert egy értelemmel,
Hát feyenként vádol egy nec úrigyiuel.

Astén adám néki, vgy vagyon tanáczul,
Hogy meg tartozneyéc hadtól és az úrtól,
Talam nyugodalmosb lenne fűdalmítól,
Kit hogy meg fogadot, úres még haláltól.

Tehát hiű és hafnos tanáczo attam néki,
Kiből vagyon mostis élete ön éki,
Kit miuel hogy íosfok kérnec íelen lenni,
Troia viuaflara fűkféig hűuatatni,

Tudom

Integethetz azért az Diomedesre,
Mutogathad ötet kisébítésemre,
Az ő diczireti maradgyon ő benne,
Nékem az ő része ne foglállyon ebbe.

Az Gállyáknál te sem csak Paifál valál,
Te nagy sokasággal, en Diomedesrel,
Eo is ha bölcz embert fellyeb nem bôczúlne,
Ereihez képest fabadon kérhetne.

Kérhetnec többen is ereyekhez képest,
Mint Creta Királlya, erôs Idomeneus,
Auagy Cretabeli Hertzeg Meriones,
Auagy az kegyetlen vitéz Eurypibus.

Touábba, kérhetne az Menelausis,
Iámbor mértékletes, az másic Aíax is,
Andremonnac fia, az vitéz Thoas is,
Mind ez által töllem halgatnac ezek is.

Halgatnac en hozzám, mert jól értic magoc,
Hogy az efes ember légyen méltóságosb,
Hogy efi az erónél mindenkoron hasznosb,
Bölcz tanác az Kardnál sokkal fogatosb.

Ot nállad az erô, efi nélkül mi erô,
Erôdnec en töllem adattatic vddô,
Az te viuáfsodra töllem fûgh az vddô,
Kiról Agamemnon en velem végezô.

Raitad tagok vannak, nállam elme vagyon,
Tagoknac bírálisa, az elmétöl vagyon,
Te csak kézzel fogálfi, én kézzel elmémme,
Erô elme nélkül, mint fa gyûmôlcz nélkül.

Nám mennyiuel nagyobb az Kormányos mester,
Az töb euezôknél, bôczúletesb mester,
Mennyiuel az Hadnagy főbb köz legénnél,
Vlysses annyíual Aíax érdeménél,

Azért

Azért, oh hatalmas Görög Feyedelmeec,
Ti virrasztotokról meg emlekezzetec,
Iő hiw fogallattját most megtekinczétec,
Tetséc meg hozzája hálaado keduetec.

El költ mír az munka, az en munkám által,
Iosoc akadályit meg győztem, gondommal,
Troját mír meg vőitem, az tudomannyáual,
Mint kellyen meg venni, à fárságáual.

Vtőlőba kérlec, hatalmas Görögec,
Reménységinc ferént Troia romlafsáért,
Az Pallás képénec ki ragadafsáért,
Az bölcz fogallatnac hákséges neméért.

Sőt ha valamikor, még Hadat vélnétec,
Kit mi bölczeséggel kellyen visselnetec,
Kérlec most en róllam meg emlekezzetec,
El múlt és időendő hákséget nézzetec.

De ha tellyeséggel csak engem nem néstec,
Soc iő foglalatom és ha meg vetittec,
Felmutatván nékic az Pallásnac képét,
Monda: Mír akar csak ennec engedgyetec.

Argumentum tertiæ

PARTIS.

Exardens ira, rabiem sibi colligit Ajax,
Quod non Acæcidæ armorum potiatur honore,
Imittumq; virum vincit furor, arripit enses,
Et mox qua patuit ferro, in præcordia condit.
Vita cruore fugit, rubefactaq; sanguine tellus,
Purpureum viridi gignit de cespite florem.

D

ECKEP.

ECképpen Vlysses fauát el végezűen;
Az Hadnagyoc lőnec mind egy íületben,
Az bölcz ékes folis meg tetzic mi legyen,
Ily drága fegyuernec az el nyerésében.

De ám főrnű dolog Ajax hogy meg érté,
Hogy az bölcz Vlysses az fegyueri el nyerte,
Oly kegyetlen dűhős haragban lőn érte,
Hogy kétf len élténec végér vetni érte.

Im à ki az előt bayt vitt az Hectorral,
Hartznac állot és mind az Troiaiaackal,
Ackor nem bírhatta őnnen haragyáual,
Győzetlen ereit, meg győzé bánattal.

Czak meg sem nyugouéc, ő törít ragada,
Talám efitis kéri az Vlysses, monda;
Sayatom immár ez ha Vlysseshadna,
Solgály édes thöröm vtólso orámba,

Ah ki sokat ittál Ellenfég vérében,
Most meg réffegedgyél Wradnac vérében,
Hogy senki Ajaxot ő keménységében,
Más meg ne győzhessé ő nagy ereiében.

Afi hogy ki monthatà reà boczátkozéc,
Melybe burula az thör vgy rá fekuéc,
Kezéuel ki venni nem leheté elég,
De à sebes vértől az thör ki tolyatéc.

Bőuen az zöld pálit ot meg verefsűle,
Sép federyes finű Liliomot therme,
Kinec bizonsigul meg tettzic à jele,
Az Ajax neuénec az első börtűle.

Az Görög ige Aí íait mond Magyar nyeluen,
Ki ot az virágon tettzic keferuessen,
Kíról minden ember tanulhat éltében,
Ki vakmerőképpen bizic ereiben,

Tanulóg

Tanuljig fíj vagy on ez Historiában,
Ki igen fíjkeséges élet folyásában,
Ilesben az föld rendeknec dolgában,
Kiket Isten elől rendelt, Méltosígnban.

Fő két fejedelem versenkedic ebben,
Eggyic híuén magát vakmerő erőben,
Málsic okoskoduin Tanácsos elmében,
Vége meg mutattyá, mi hason mellyikben,
Igen nyughatatlan Ajax és hertelen,
Haragya vakmerő, fíjua kérkedeken,
Az Vlysses czendef, mértékletes igen,
Mellyen elmelkedő czelekedetiben.

De még állattyaís czendesb önékie,
Mert minéc előtte főlnia kezdene,
Gondolkodoképpen figyelmez az földre,
Es esmet kegyellen tekint Sík ölkre.

Erre tanít azért az Paris példája,
Kín Eghnec forgássa, törvény czínálása,
Várasoc viuaísi volnának megírua,
Hogy è kettő volna Fejedelmec gondgya.

Legeltetni népét igaz törvényekkel,
Es bűvelkettetni tudós embereckel,
Békeség idein, hadról gondolkodni,
Törvénynec rontoiát hadat táuoztatni.

Ielentie peníg affe Hercules nyilai,
Hogy az nagy dolgoknac az ő el kezdeti
Fő emberek nék il mara dnacc zak semmi,
Azért, Herculesec fíjkeségesec lenni.

Troia hogy peníglen ottan el költ volna,
Mihelt Pall is képe el vesztetet volna,
Ielenti, az honnan Bölcseség kifogyna,
Ellenfőgtől annac nincz meg maradása.

D.

Ember

Emberi Gyarlóság Ajaxról jelenic,
Erő tanács nélkül vesztetne mutratie,
Magát meg győzhetni, nagyobnac mondatie,
Hogynem ellenséget győzni, azt itilie.
Rend szerént ezeket ki egybe foglalta,
Neue vers feiben ninczen el titkolua,
Ezer, öt száz, kilentzuen kettőre fordúlua,
Eucl folgallattját Wránac aiánlya.

Soli DEO Gloria.

OSZK

Nemzeti Széchényi Könyvtár